

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRADE 12

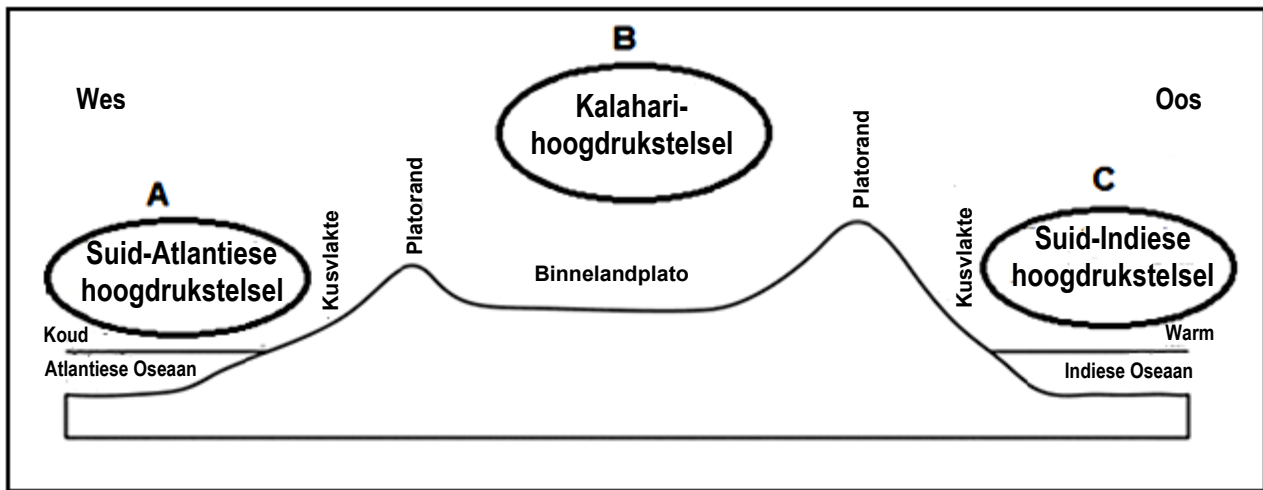
GEOGRAFIE V1

NOVEMBER 2015

BYLAE

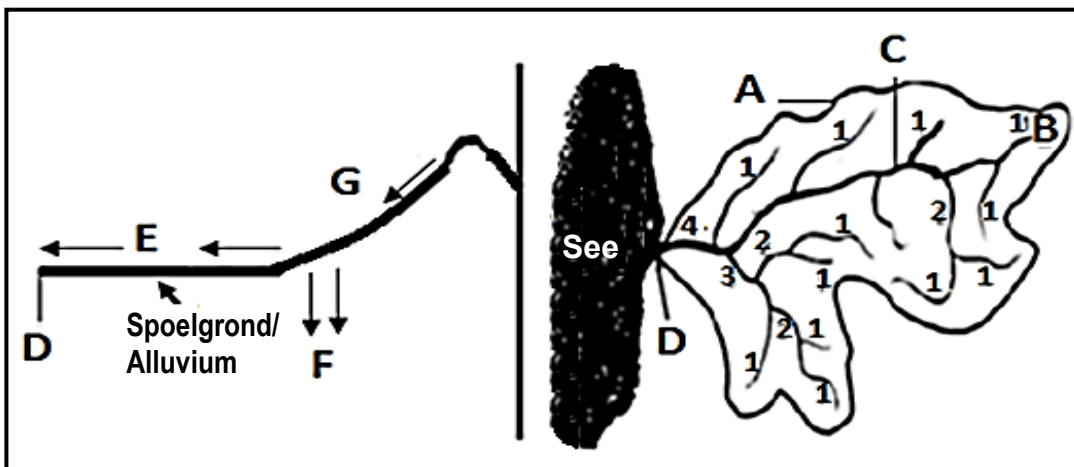
Hierdie bylae bestaan uit 11 bladsye.

FIGUUR 1.1: ANTISIKLONE OOR SUID-AFRIKA

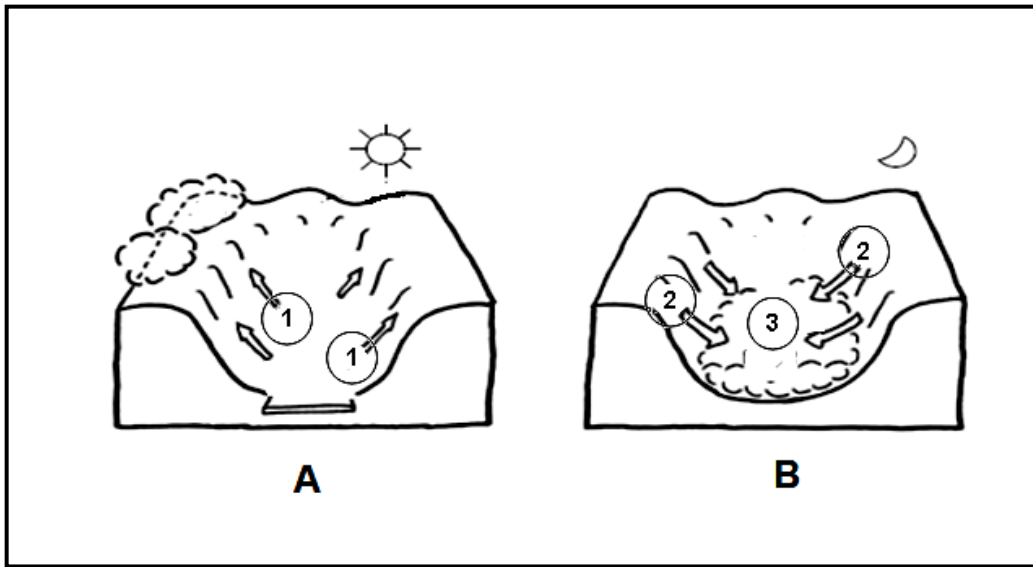
[Aangepas uit cnx.org]

FIGUUR 1.2: DREINEERBEKKEN EN SY PROFIEL

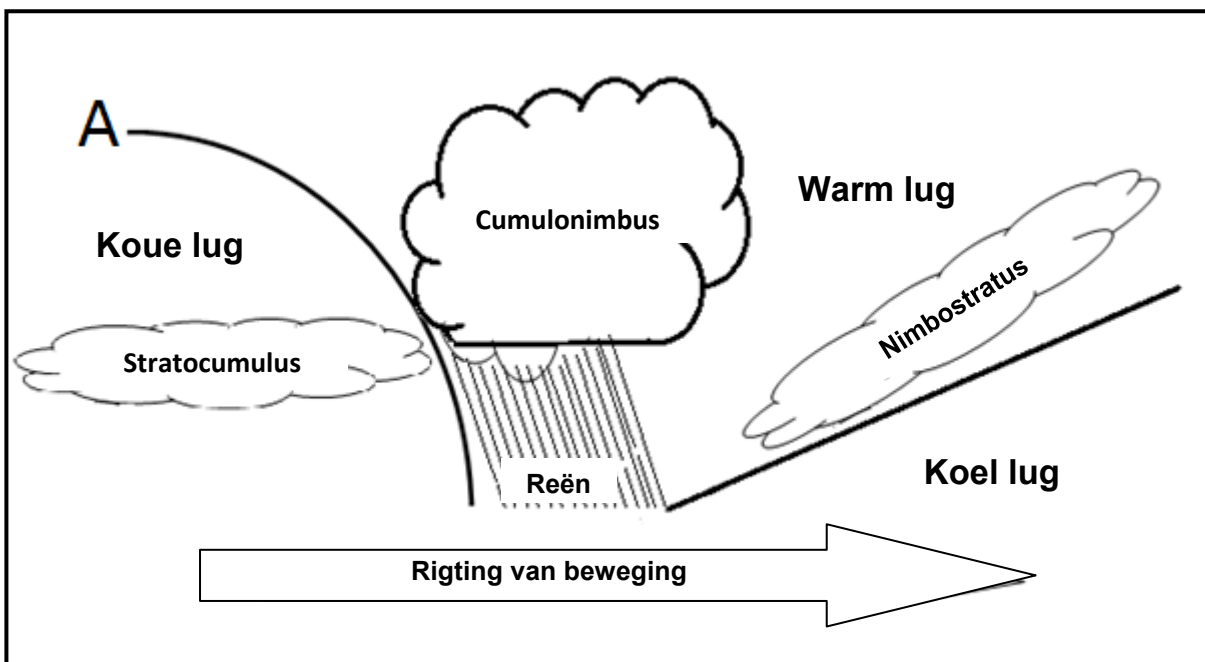
[Aangepas uit *Ohio Stream Management Guide 3*]

FIGUUR 1.3: VALLEIKLIMATE

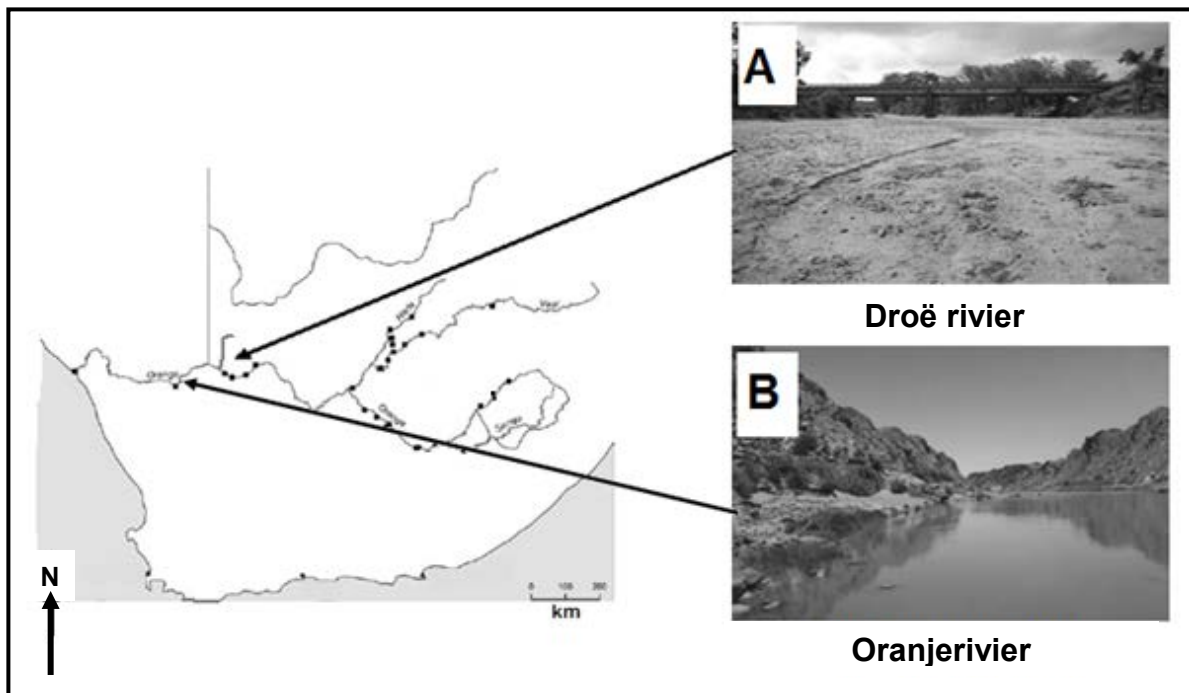
[Aangepas uit www.ybw.com]

FIGUUR 1.4: DEURSNIT VAN 'N KOUE FRONT

[Bron: Eksaminator se eie skets]

FIGUUR 1.5: TIPES RIVIERE

[Bron: www.scielo.org.za en foto's]

FIGUUR 1.6: IMPAK VAN MENSE OP DREINEERBEKKENS

VAALRIVIER ONDER DRUK

Sipho Masondo | The Times Live

Die Vaalrivier en sy opvangsgebied word al hoe meer toksies/vergiftig – en dit hou 'n bedreiging in vir gesondheid, die ekonomie en voedselproduksie in vier provinsies.

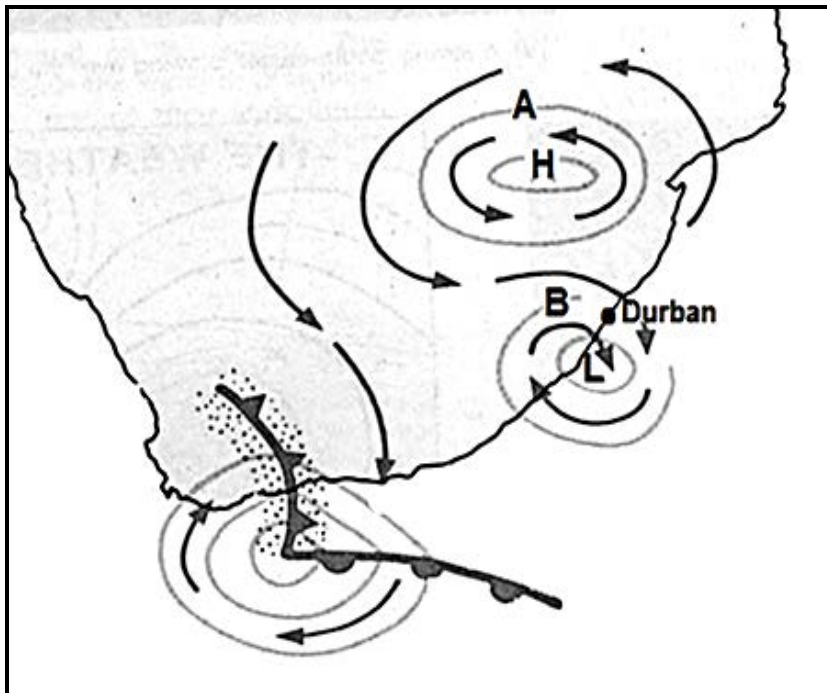
Waterwetenskaplikes en ander kundiges beskryf die Vaalrivier – wat water aan Gauteng, die land se grootste ekonomiese en industriële dryfkrag, asook aan boere in Gauteng, Noordwes, die Vrystaat en Noord-Kaap verskaf – as 'in 'n krisis' en 'onder beleg' deur besoedelaars. Die Departement van Waterwese het sedert die 1990's water vanaf die Lesotho Hoogland in die rivier ingepomp om die watervoorraad aan te vul. Hierdie water word al meer benodig om die besoedeling te verdun.

Krige het gesê: 'Ons gebruik duur drinkwater om die probleem van besoedeling op te los. Verdunning is nie 'n oplossing vir besoedeling nie.'

Die water in die Vaalrivierstelsel sal uiteindelik heelwat meer kos om te behandel, wat beteken dat maatskappye soos Sasol en Eskom meer vir die chemikalieë sal moet betaal wat nodig is om die water te behandel voor hulle dit gebruik. Dit sal hulle koste verhoog.

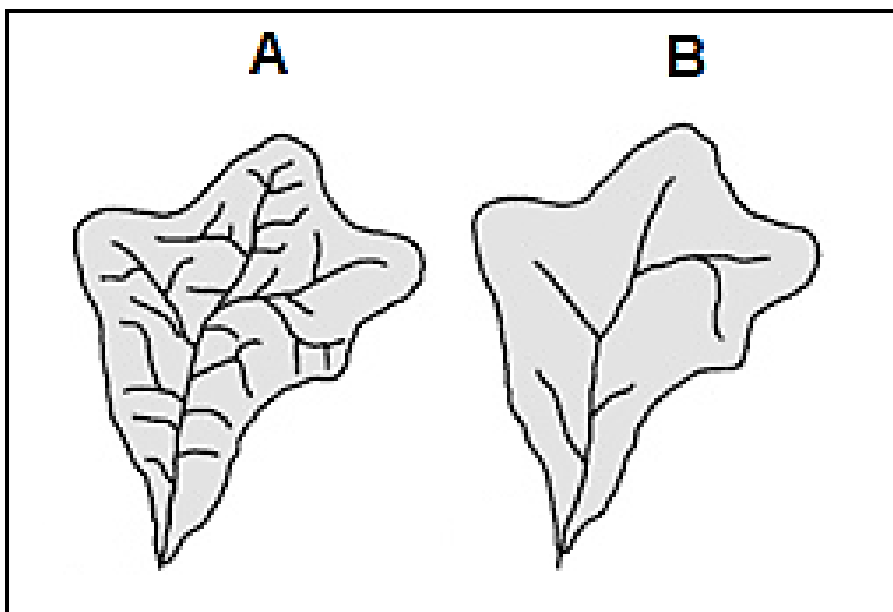
[Aangepas en vertaal uit www.timeslive.co.za]

FIGUUR 2.1: BERGWINDTOESTANDE

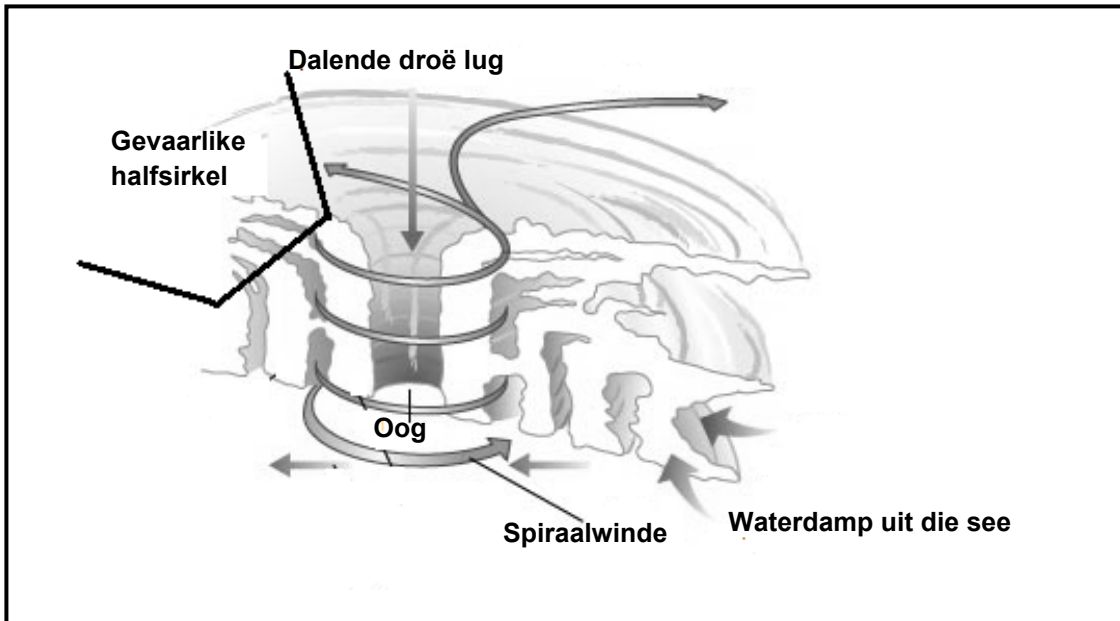
[Aangepas uit millarslocal.co.za]

FIGUUR 2.2: DREINEERDIGTHEID

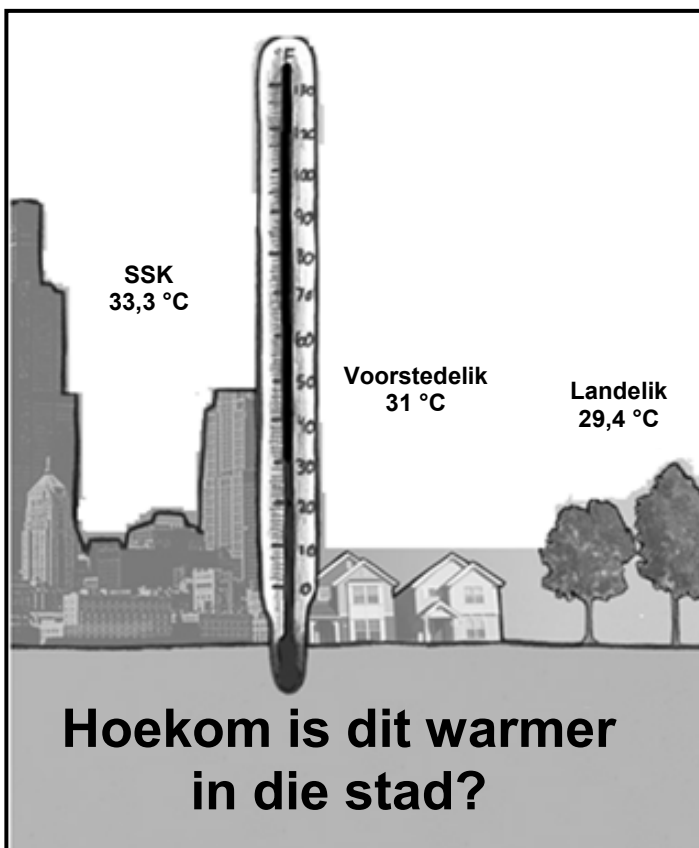
[Bron: learnline.cdu.edu.au]

FIGUUR 2.3: SIKLOON

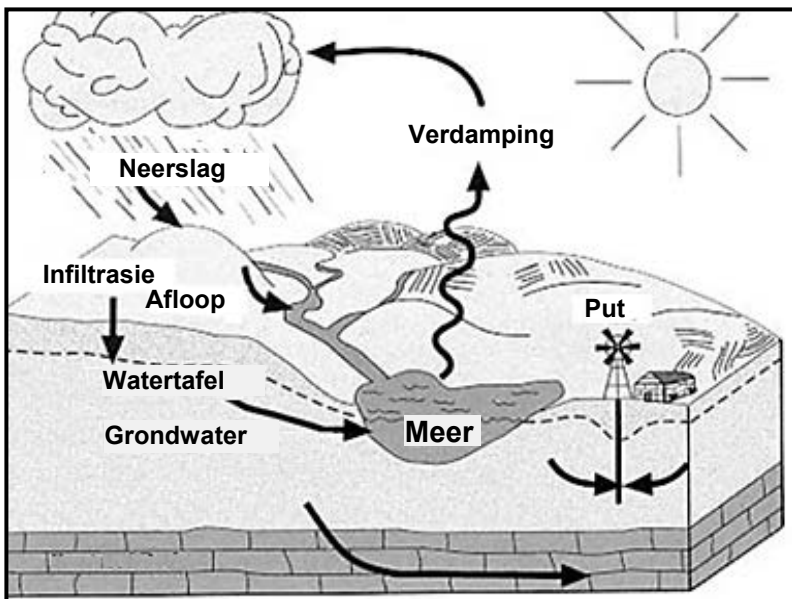
[Aangepas uit Merriam Webster, 2006]

FIGUUR 2.4: STADSKLIAMAAT

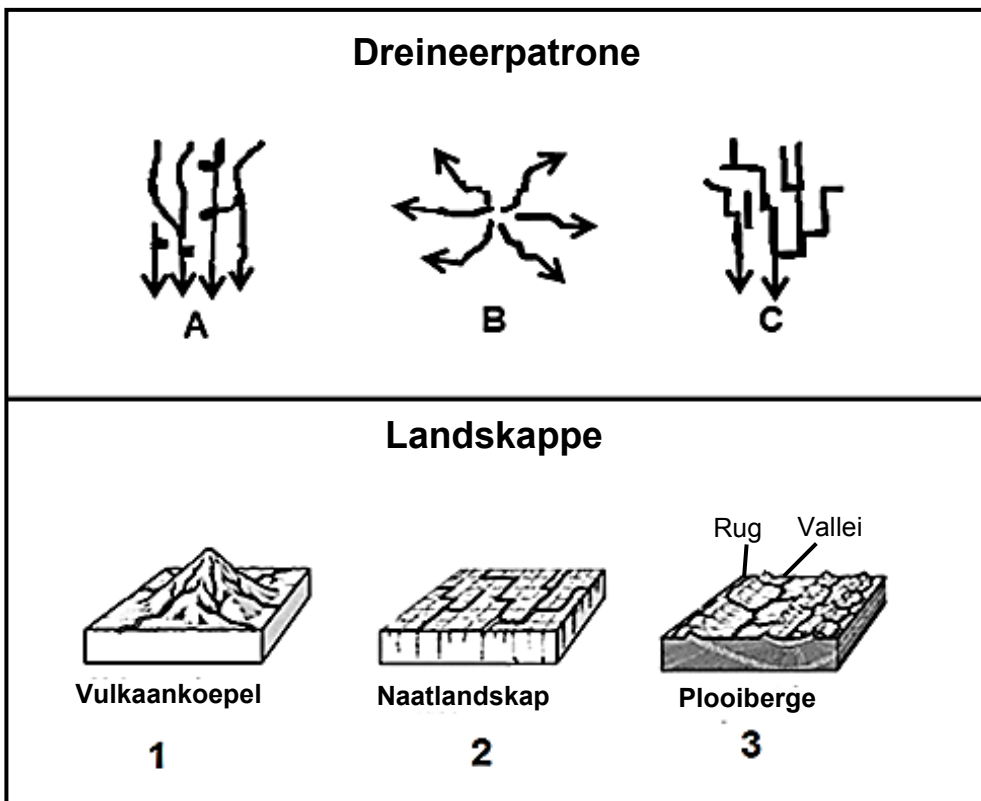
[Aangepas uit thinkinginterms.scienceblog]

FIGUUR 2.5: GRONDWATER

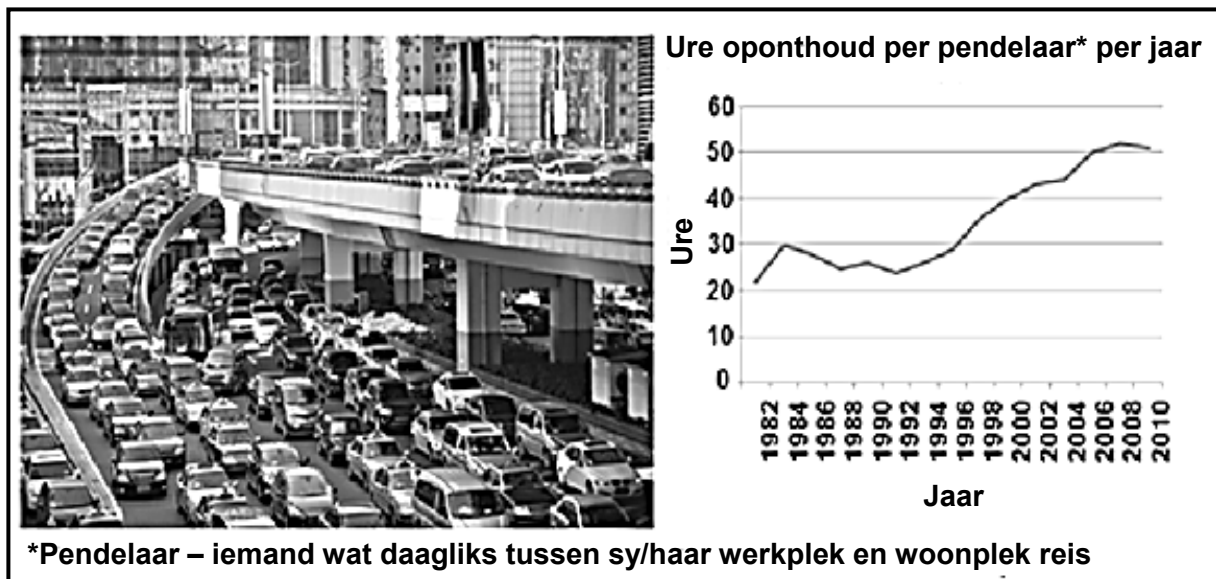

[Aangepas uit www.pcastate.mn]

FIGUUR 2.6: DREINEERPATRONE EN LANDSKAPPE

[Aangepas uit www.landscapes.com]

FIGUUR 3.3: VERKEERSOPEENHOPING[Bron: www.chron.com/the_guardian.com]**FIGUUR 3.4: INFORMELE NEDERSETTINGS****EMMERS, PUTTE EN ARMOEDE**

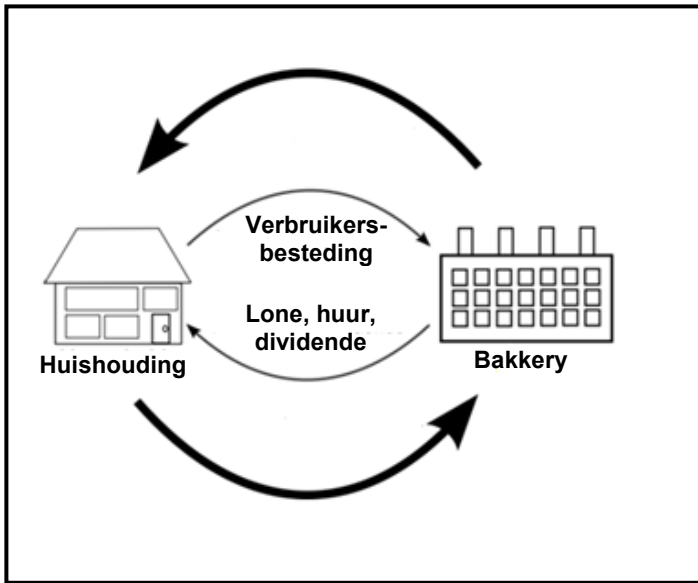
26 September 2014, 00:00
Deur Tiisetso Makube

Die eerste ding wat jy opmerk as jy Tsakana Uitbreiding Ses binnery, is dat die pad, of wat hulle dit ook al noem, amper onbegaanbaar is. Maar ons *hesh* (soos hulle in die township sê, wat 'stamp en stoot' beteken) in ons klein karretjie rond om te kom waar ons wil wees. Maar dit is nie maklik nie. Hier en daar is daar slote as gevolg van gronderosie. Daar is klippe, selfs klein rotse, wat dit regtig moeilik maak om hier te bestuur. Duisende inwoners in verskeie informele nedersettings regoor die Wes-Kaap het ook geen behoorlike toegang tot water en sanitasie nie. Baie huishoudings, hoofsaaklik in landelike gebiede en townships, gebruik steeds die emmerstelsel, of het steeds geen toegang tot voldoende sanitêre dienste nie.

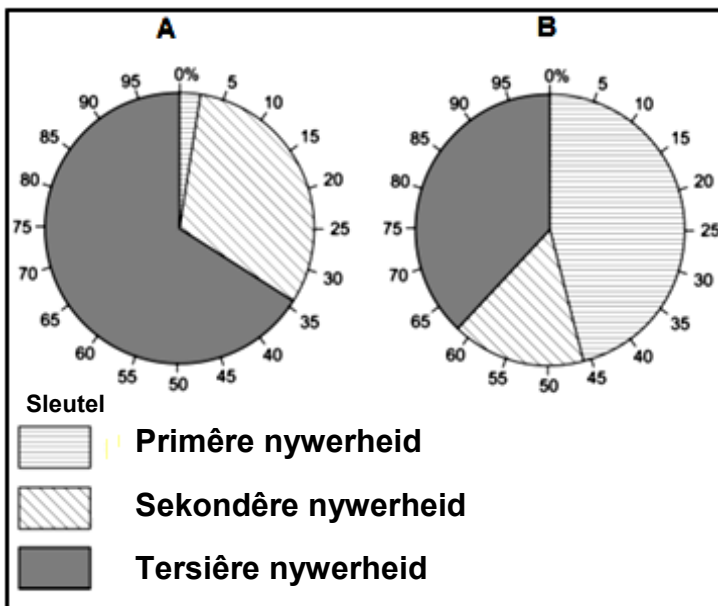
[Vertaal uit *Mail & Guardian*, Tiisetso Makube, 26 September 2014]

FIGUUR 3.5: MARKGERIGTE SEKONDÊRE EKONOMIESE AKTIWITEIT

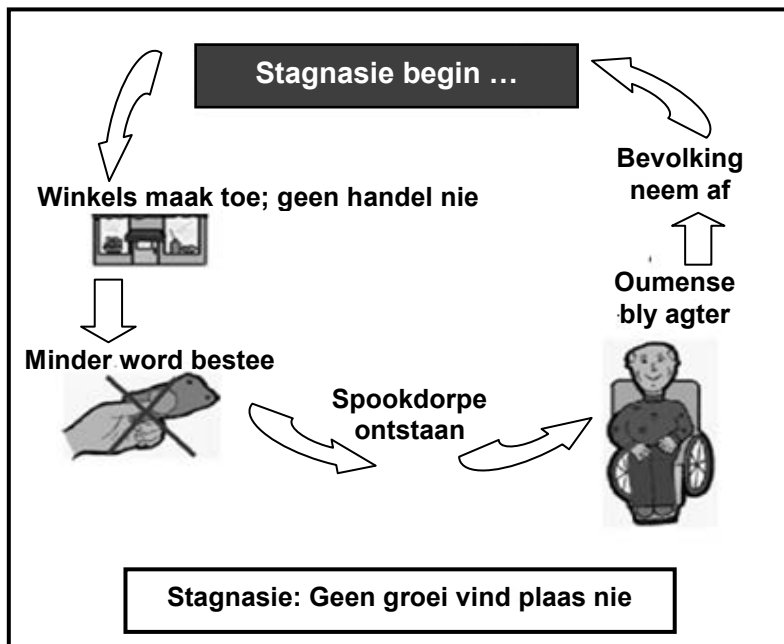

[Bron: www.atmo.arizona.edu]

FIGUUR 4.2: EKONOMIESE AKTIWITEITE

[Bron: www.leeds.ac.uk]

FIGUUR 4.3: KENMERKE VAN LANDELIKE ONTVOLKING[Bron: omega7geog.com]**FIGUUR 4.4: STADSVERNUWING IN SUID-AFRIKA**

IN JOHANNESBURG BETEKEN STADSVERNUWING ONTWORTELING VIR DIE ARMES

Deur Skylar Reidon, 25 April 2014, 17:34

Terwyl Jabu Khwela een oggend besig was om 'n monoloog vir sy teaterklas te repeteer, het hy die sirenes en daarna die geskree van privaat sekuriteitswagte buite sy huis gehoor. Minute later is die 20-jarige student en sy gesin met al hulle besittings op straat gedwing. Hulle is saam met 50 ander lae-inkomste-inwoners uit woonruimtes in 'n ou gebou in Jeppestown, wat hulle informeel sonder 'n kontrak gehuur het, gesit. Khwela se gesin en hulle bure is ontwortel om plek te maak vir die herontwikkeling van die stowwerige gebied in Maboneng, 'n kunsmekka met duur dakwoonstelle, eksklusiewe kafees en onafhanklike filmteaters.

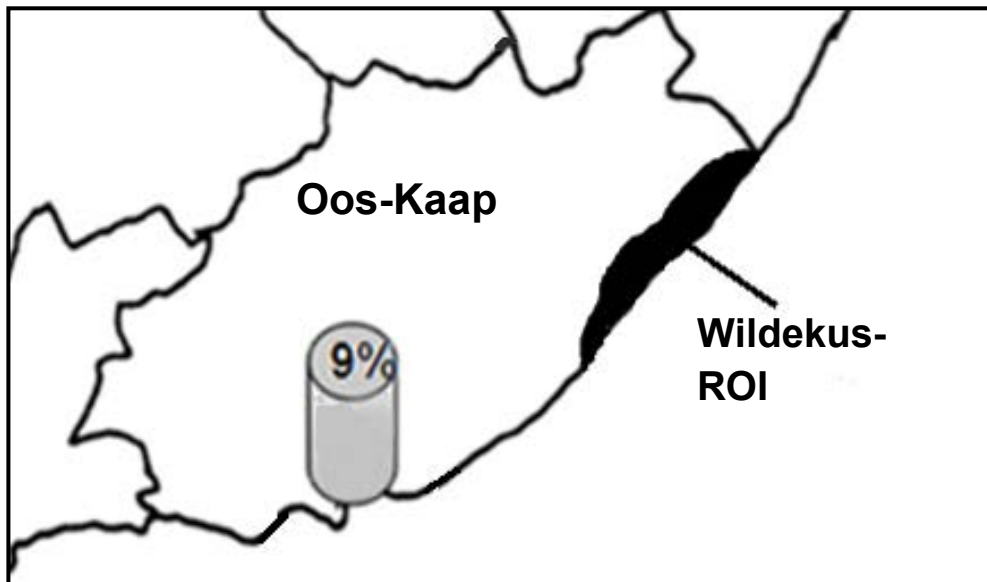
[Vertaal en aangepas uit <http://www.ibtimes.com/johannesburg-once-known-apartheid-gentrification-means-displacement-poor-1576519>]

FIGUUR 4.5: BEESBOERDERY**SUID-AFRIKA SE BEESVLEISBEDRYF: WAT HOU DIE TOEKOMS IN?**

12:00 (GMT+2), Saterdag 31 Augustus 2013

Deur Lloyd Phillips

Alhoewel dit voorkom asof Suid-Afrika 'n florerende beesvleisbedryf het, toon die gemiddelde produktiwiteit, in vergelyking met ander lande, dat die land ver onder sy volle potensiaal presteer. Dit is deels te wyte aan die lae produktiwiteit van ons informele beesboerderysektor. Hierdie probleem moet reggestel word. Suid-Afrika se beesvleisbedryf is in die posisie om voordeel te trek uit Afrika se groeiende middelklasbesteding, sowel as die toename in bevolkingsgroei van een biljoen tot twee biljoen mense teen 2050 – en die gepaardgaande vraag na rooivleis. In die laaste jare was daar orals in die wêreld verbeteringe in beesvoedingpraktyke en kuddegehalte deur moderne tegnologieë te gebruik. Hierdie tegnologieë het nog nie die pad na Suid-Afrika se informele beesboerderysektor gevind nie. As gevolg van verskeie faktore, onder andere omgewingskwelpunte, kan die nasionale beeskudde nie vergroot word nie, en bestaande produksiemetodes moet dus verbeter word.

[Vertaal en aangepas uit *Farmer's Weekly*, 31 Augustus 2013]**FIGUUR 4.6: EKONOMIESE ONTWIKKELING IN DIE OOS-KAAP**

[Bron: Eksaminator se eie skets]